

M A K Ó I FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERSIT JÁNOS.

Telefon szám 68.

Hol van az erkölcs.

Makó, jun. 30.

Széles e hazában, itt nálunk is, azt üvöltik a kormány, vagy egy-egy hely-érdekesoport hivatalos szócsövei, hogy a munka pártjánál van a politikai erkölcs, az ő megalkuvást, lemondást hirdető programjuk az üdvözítő, a nemes, az igazi, az ő programjuk van hivatva a népjólét érdekében működni a törvényeket hozni.

Hát rendben van tisztelt új honmentők, élénk figyelemmel fogjuk kísélni minden ténykedéseket, minden újalkotandó törvényt, higgadt tárgyilagossággal mondunk azok felett bírálatot, de előre jelezzük, hogy kiméletlenül fogjuk leplezni a Bécs felé való kacsingatást.

Ha azonban politikai erkölcsről van szó s erről enyelegtek hasábokon át, úgy gondoljuk, hogy a felvilágosítás nem fog ártani, nehogy a pufozó, nagyotmondó kijelentések megtévesszék ennek a népnek tiszta meggyőződését, a függetlenségi politikához való törhetetlen ragaszkodását.

Az beszélhet politikai erkölcsről, akinek tiszta a lelkiismerete, akinek mandátumát nem fűrésztöttek meg borba, sörbe, pálinkába, az beszélhet politikai erkölcsről, a ki nyílt őszinteséggel tárja fel polgárok előtt a bajokat, rámutatott az igazságtalanságra, nem pedig az, aki az államnak összes működő szerveit mozgósította a polgárok lelkiismereti szabadsága ellen s fenyegetésekkel, hivatali presszióval hurcolta az urna elé a jelöltje mellett szavazni, ha pedig erre a választó nem volt kapható, akkor legalább is visszatartotta attól, hogy tiszta meggyőződése szerint adhassa le

szavazatát a maga lelke szerinti jelöltjére.

Hogy kinek a kezében volt a hatalom, a titkos forrá-u pénz, azt a bolond is tudja, legjobban tudják azok a tisztelt urak, akik most a politikai erkölcsről siránkoznak s a maguk választási eljárásának minden bűnét, minden feketeségét, minden piszkát arra a függetlenségi pártra akarják szórni, mely programjának idealitásában rejlik mély igazsággal hódította meg a kerületeket és gyűjtötte maga köré a választóknak azt a hatalmas tömeget, mely rendületlenül ragaszkodik Kossuth Lajos programjához: a népjogok egyenlővé tételéhez, az igazságos közteherviseléshez.

Jaj a megbotránkozottnak, de még jajabb a megbotránkozottnak — mondja az írás — tisztelt erkölcsökről predikálók, hát jobb lesz hallgatni és vezetelni!

A banktárgyalások. A két pénzügyminiszterium szakreferensei tudvalevőleg a múlt héten készítették elő a banktárgyalások anyagát. Ez előkészítő munkálatok alapján most kezdte meg Bécsben Lukács László magyar és Bilinski osztrák pénzügyminiszter a bankszabadalom megújítására vonatkozó érdemleges tárgyalásokat. Lukács László tegnapelőtt este érkezett Bécsbe s tegnap délelőtt másfél óra hosszat tárgyalt az osztrák pénzügyminiszterrel. Elsősorban a szabadsalom időtartamára nézve kellett megállapodni. Bécsi híradások szerint a szabadsalomnak 1917-ig való meghosszabbítása nem okoz különös nehézségeket s az osztrák kormány részben a magyar kormány álláspontját el fogja fogadni. A pénz- és érmesszerződés kérdését is simán lehet majd megoldani. A főkérdés, a melyre nézve azonban ma még csak előzetes megbeszélések történtek, a készfizetések telvételének magyar részről fölvetett követelése. E tekintetben a tárgyalások hosszabb ideig fognak tartani s valószínű, hogy Bilinski pénzügyminiszter legközelebb Budapestre jön, hogy folytassa a tárgyalásokat.

Politika.

A képviselőház ülése.

Az ellenzéki tömörülés.

Budapest, jun. 30.

A Ház elnökségének és tisztikarának megválasztása van napirenden s a többségnek és kisebbségnek ez az erőpróbája mégis tudott egy kis élénkséget hozni a már megszületéskor aggastyán házba. A gróf Károlyiak kezdeményezésére létre jött ad hoc egyesülés már magában hordja az igazi ellenzéki tömörülést, a függetlenségi tényleges egyesülését, amely — ha sikerül — száztiz főből álló hatalmas ellenzéki pártot állít a kormánnyal szemben. Nagy érdeklődéssel várják a pártonkívüli hatvanhetesek állásfoglalását, ezek azonban részben tartózkodnak a szavazástól, részben pedig megoszlanak.

Ma van a június elsején lefolyt választások elleni petíciók beadásának utolsó napja. A képviselőház folyosóin azt beszéltek, hogy a délelőtti folyamán huszonhat mandátumot támadtak meg, amely szám még legalább negyvenre fog emelkedni. A felirati vita során a függetlenségi párt kifogja fejteni az okokat, amelyek miatt igen sok helyen lehetetlen volt az adatokat összegyűjteni és ki fogja mutatni, hogy csak az újabb közgazgatási visszaéléseknek tulajdonítható, hogy nem peticionáltak meg a munkapárti mandátumok legnagyobb részét. Élénk derűtséget keltett az a hír, hogy Holló Lajos mandátumát vesztettség és itatás etetés címén megtámadták. Holló ellenjelöltje ugyanis Kazy államtitkár volt, akinek az érdekében igazán örült pressziót fejtett ki a kormány és csak úgy ontotta a pénzt.

A képviselőház ülése.

Neusiedler Károly korelnök tíz órakor nyitja meg az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után elnök jelenti, hogy a múlt ülésen meg nem jelent képviselők benyújtották mandátumaikat. A mandátumokat kiadják az osztályoknak.

Ezután rátérnek a napirend első pontjára: az igazoló osztályok előadói referálnak a keddi munkáról.

Az elnök választás.

Neusiedler Károly korelnök: Következik az elnökválasztás.

Felolvassák a házszabályoknak az elnök választásánál követendő paragrafusait, majd gróf Eszterházy Mihály korjegyző megkezdi a névsor felolvasását.

Minden különösebb emóció nélkül meglehetősen egyhanguan folyik a szavazás.

A szavazás befejezése után az elnök kijelenti, hogy a szavazatok a Ház nyílt ülésén fognak megszámláltatni.

Ennek megtörténte után kihirdeti az eredményt.

Leadtak összesen 294 szavazatot, ebből kapott Berzevicy Albert 211 gróf Apponyi Albert pedig 78 szavazatot; 3 szavazat-cédula üres volt, 2 pedig egyesek között oszlott meg. Így Berzevicy Albert lett a Ház elnöke. (Eljenzés jobbról.)

Alelnököket választanak.

Elnök: Következik az alelnökök választása.

Gróf Betlen Pál korjegyző olvassa a névsort és a szavazás változatlan egyhangúsággal folyik tovább. Csak Burgyán Aladár névnek felszólításánál tör ki a függetlenségi párt viharos Pflükiáltásokban, mire jobbról tapsolnak neki.

Alelnökökké Návay Lajost és Kabos Ferencet választották meg. Az ellenzék Meskó Lászlóra és Rakovszky Istvánra szavazott. Azután a jegyzők és a házragy megválasztására került a sor.

— **Egy újabb felebbezés.** Lapunk előző számaiban megemlékeztünk azokról a felebbezésekről, melyeket az államtól kapott 20 ezer koronás államsegély felosztása ellen beadtak. E felebbezések között néhány van olyan, mely helyteleníti, hogy a városi adópénztáros kevesebbet kapott az államsegélyből, mint a közpénztáros. Ma is érkezett be egy felebbezés a 20 ezer korona felosztása ellen. Ezt Gerő Géza dr. városi képviselő adta be. Ő is azt óhajtja, hogy a felosztásnál az adópénztáros a közpénztárossal egyforma elbánásban részesíttessék.

— **A helypénzszedés jövedelme** Börcsök Gergely helypénzszedő ma terjesztette be a városhoz a piac félévi jövedelméről szóló kimutatását. E szerint a piacnak félévi jövedelme 6471 korona 38 fillér volt. Különösen jó az utóbbi 10 napnak a jövedelme, mely 640 korona 80 fillért tesz.

A világhírű **CORMIK**-féle kevékötös aratógépek felszerelve **Glück Samunál** azonnal kaphatók és azonnal munkába állíthatók.

Peticiók.

A Veszprémmegyében lévő *ukodi* választókerületen *Jákó* Géza munkapárti jelölt, *Eszterházy* Pál gróf jószágkormányzója, győzött harminc szótöbbséggel *Csóti* Géza plébános Kossuth-párti jelölttel szemben. A választás ellen *Bertalan* István és tíz társa a Kuriához petíciót nyújtott be, amelyben etetéssel és itatással vádolja a munkapártot. Dr. *Nagy* Uzor ügyvéd adta be a petíciót a Kuriához. Ezeket a címeken és vesztegetés címén 189 szavazat érvénytelenítésére és egy szavazatnak *Csóti* szavazataihoz való hozzászámítását kéri és hogy *Csóti* Gézát jelentse ki a kerület 160 szótöbbséggel megválasztott képviselőjének.

Dr. *Kiss* Ernő munkapárti képviselőjelöltet a kunszentmártoni választókerületben *Bosóky* Árpád Justh párti jelölttel szemben képviselővé választották. A választás ellen *Kádár* József és társai petíciót nyújtottak be, amely azonban hiányosan volt szerelve. Ezért és a szükséges létét hiányában érdemleges tárgyalás alá nem kerül.

A zombori választókerületben dr. *Konyovits* Dávid munkapárti és *Fernbach* Péter Justh-párti jelöltek állottak egymással szemben. A választáson a munkapárti jelölt győzött. A választás ellen ma petíciót nyújtottak be a Kurián annak érvénytelenítése miatt. A petícióban a választáson kívül dr. *Nikolics* György választási elnök ellen is van panasz.

A kolozsvári I. kerületben a választáson *Kálmán* Gusztáv államtitkár és gróf *Bethlen* Dávid pártönkivüli függetlenségi képviselőjelölt állottak egymással szemben. A *Bethlen* párt ma a Kuriához petíciót nyújtott be, amelyben a választás abszolút érvénytelenítését kéri, mivel az államtitkár a küldöttségeknek határozott ígéretet tett arra, hogy szabadjegyeket és egyéb anyagi előnyöket eszközöl ki részükre.

A Bácsalmáson megejtett képviselőválasztás alkalmával *Sutrély* Lipót és *Hirmann* Ferenc Justh-párti jelöltek közül *Sutrély* két-százán felüli szavazattöbbséggel győzött. A választás ellen *Abt* Lőrinc és 15 társa petíciót nyújtott be a Kuriához, amelyben azzal vádolják *Sutrély*-t, hogy személyesen ígért a választóknak pénzt, földbérleteket és egyéb, magánügyekben nagy költséggel egybekötött ingyenes utanjáráásokat. Ezenkívül a petíció szerint minden választó 40—100 koronát kapott szavazataért. A petíció az abszolút és relatív érvénytelenítési okok miatt a választás megsemmisítését és új választás elrendelését kéri.

A *hosszupályi kerületben* *Fisch* Ernő függetlenségi és 48-as pártival szemben *Beöthy* László, munkapártit választották meg 21 szótöbbséggel. A választás előtt és magán a választás napján a legnagyobb erőszakosságok és törvénytelenések folytak, valamint csak a legnagyobb mérvű vesztegetés eredményezte a csekély többséget. A kisebbségben maradt párt a mandátum ellen petíciót nyújtott be. *Aigner* Adolf és *Szegheő* Gábor dr. ügyvéd meghatalmazottak útján. A petíció főbb adatai a következők: A kérvényezők azért kérik első sor-

ban a választás érvénytelenítését, mert a szavazatszedő küldöttségek és helyettes elnökei egyrészt a képviselő ellenjelöltjére leadott érvényes szavazatokat törvénytelenesen visszautasították vagy semmivé nyilvánították, másrészt pedig, mert a képviselő javára a törvény szerint érvénytelen szavazatokat fogadtak el.

NAPI HIREK.

— **Bizottsági ülés a városnál.** Ma délelőtt a városnál *Galambo*s Ignác dr. polgármester elnöksége alatt egy bizottság tartott ülést, az új városháza építése ügyében. A bizottság átvizsgálta a terveket és a költségvetést, de megállapodásra nem jutott, hanem még egy ülést tart, mikor javaslatot készít az építés ügyében és ezt terjeszti be a legközelebbi városi közgyűlés elé.

— **A kéményseprők felebbezése.** Makó város képviselőtestülete nem nagyon régen módosította kéményseprési szabályrendeletét, mikor az egyszerűbb kémények seprési díját 10 fillérben állapították meg. E határozat ellen a kéményseprők fellebbeztek és kérték, hogy az egyszerűbb kéményseprési díj 20 fillérben állapíttassék meg. Igaz ugyan, hogy e kérelemnek a miniszter helyt nem adott, de utasította város képviselőtestületét újabb határozat hozatalra. A város képviselőtestülete akkor, mint ismeretes, egy bizottságot küldött ki azzal a megbízással, hogy ez ügyben terjesszen javaslatot a közgyűlés elé. A bizottság a június havi rendes közgyűléshez terjesztette be javaslatát és korántsem javasolta a kéményseprési díjak fölemelését, hanem igen helyesen, a meglévő két kéményseprői körzetnek három körzetbe való felosztását. A város képviselőtestülete el is fogadta a kiküldött bizottság javaslatát. Ez úgy látszik nincs a makói kéményseprőknek inyére és ellene ma felebbezéssel is éltek. Felebbezésüknek az képezi indokát, hogy Makó város képviselőtestülete nem felelt meg a miniszter azon óhajának, hogy a város hozzon más határozatot. Ez eddig igen helyes, de a városnak is lehet óhaja. És van is. Óhaja pedig az, hogy Makó három körzetbe oszthatassék be. Ez már több is, mint óhaj. Ez szükséglet. A kémények száma újabban több lett. Szükséges tehát Makón még egy kéményseprő mester.

— **Allat a reverendában.** Waldhutban a büntetőbíró előtt ma egy *Palmer*z Ferenc József nevű papbestia állott vádlóként. A nyilvánosság kizárásával tárgyalták förtelmes bűnét. Huszonkét fiut és két zsenge leányt rontott meg. A törvényszék kilenc évi fegyházra és tíz évi hivatalvesztésre ítélte Sulyosbító körülménynek tudta be, hogy *Palmer*z kaplán ugyanilyen gázságok miatt már börtönben ült.

— **Vidéki színészet.** Az Országos Színészegyesület szerződéses osztálya újabb a következő szerződésekről tett jelentést: *Marikázy* Miklós, a kecskeméti színház igazgatója szerződött *Láng* Juliskát, *Bakó* Lajost és *Sz. Német* Kornéliát; *Szendrey* Mihály, az aradi színház igazgatója szerződött *Nádassy* Oszkárt és

Mayor Ferencet; *Mezei* Kálmán szerződött *Semsey* Margitot és *Lebeda* Gézát; *Miklóssy* Gábor színigazgató szerződött *Tolnay* Bélát és *Markó* Margitot. Több színigazgató most szerződötti össze társulatát és mindenféle vendégszereplések folynak.

— **Baromfitenyésztő tanfolyam tanítónők részére.** A baromfitenyésztő szakismeretnek terjesztése érdekében a m. kir. földművelésügyi miniszter a gödöllői állami baromfitenyésztő iskolánál hathetes szaktanfolyamot rendez, amelyen 10 tanítónő kap elméleti és gyakorlati oktatást a baromfitenyésztés minden ágából. A tanfolyam teljesen díjtalan, a részvétel alig kíván valamelyes anyagi áldozatot, aminthogy minden egyes résztvevő napi 2 korona díjat élvez, amelyből teljes ellátásának költségei mintegy 1 koronára 50 fillért tesznek ki. A tanfolyam július 15-én kezdődik és augusztus 31-ig tart. A kérvények a gödöllői m. kir. baromfitenyésztőmunkásnöket képző iskolához nyújtandók be.

— **A kosárfonó legények.** Érdemes ügyben tárgyalt ma délelőtt *Szobonya* Miklós büntetőjárásbíró. Ez év január 23-án a békési utféli tanyai legények, a kik a télen a kosárfonó tanfolyamon tanultak, bálát rendeztek. A bálra szóló meghívókat annak rendje módja szerint elkészítették és széthordatták. A meghívóban a rendezők közt volt ifj. *Török* János csókási legény neve is. Még a bál előtt azonban *Törököt* a legénytársai úgy „megviccelték”, hogy e miatt a bálra el se ment. — Már régen elmúlt a téli bál, sőt ki is tavaszodott, a mikor rájött *Török* János, hogy mi volt az oka annak a téli „viccelésnek”. Megmutatták ugyanis neki, hogy vagy 25 meghívót úgy küldtek szét, hogy a *Török* János nevét körülceruzázták s utána irták ezt a szót: „*ritl.*” Azt halotta aztán, hogy a meghívót *Brutyó* Antal és *Boros* Sándor javították ki ilyen módon s ezzel sikerült nekik a télen *Törököt* legénytársai közt nevétségessé tenni *Török*-t, mikor ez így tudomására jutott, fogta magát s becsületéért vétsége miatt feljelentette *Brutyót* is, *Borost* is. E panasz fölött folyt ma a tárgyalás. A két vádlott tagadásban volt. Sok tanút kihallgattak, de határozatlan még se lehetett kitudni, hogy ki is javította hát ki a kosárfonó bál meghívóit. Ezért a bíróság bár megállapította, hogy a meghívó ekként való kijavításával s ez alapon nevétségessé tételével *Török* Jánost becsületében meg sértették, a két vádlottat felmentette. *Török* felebbezett az ítélet ellen.

— **Jól megy a villamos.** A belga társaság tulajdonát képező szegedi villamos vasut a városnak most terjesztette be az utolsó 9 hónapról szóló üzleti eredményt. E szerint 9 hónap alatt összesen 2 millió 900.000 ember használta a villamost s a bevétel ezen idő alatt 430.000 korona volt. — Szóval az idegen tőkék nagyon jól érzik nálunk magukat egy-egy vállalatnál s gyorsan meghíznak. Míg a magyar tőke bátortalan és lassu. Nem akar és nem mer nagyobb szabású vállalatokba fogni. Inkább a takarékokban, de legtöbbször otthon a házi szekrény fiókjában hever. Mikor is lesz a magyar emberben

is már egy kis üzleti élelmesség? Mikor akar és mer tőkével vállalkozni?

— **Anyakönyvi hírek.** *Házasságot kötött.* *Tóth* Ferenc Nagy Etelkával. *Elhaltak.* *Kádár* Rozália 13 napos, *Faur* Imre 53 éves.

— **60 éves korig megőrizhetjük arcunk, kezünk fiatalágát** ha azt gondozzuk, ápoljuk olyan dologgal, mely semmi körülmények között, az arcbőrre nem ártalmas, mely tisztán ápol és a levegő kihatásaitól óv. Ilyen a *Lukács*-féle „*Flóra* tejcrém” és folyékony „*Narancs* virág crém”. Mindkettő 50—50 fillér (25—25 krajcár.) Kapható a főtérrhez közfelfekvő, az aradi-utcai „*Megváltó*” gyógyszerárban.

Nagy gyógyszerár a „Megváltóhoz.” Aradi-utca.

(Főtérhez közel.) Telefonszám 95.

Drágább lesz a gyufa.

Kezdődik a „nemzeti munka.”

A szegény emberek bőrére.

Makó, jun 30.

Még csak pár hónap és felmegy a gyufa ára is, felmegy pedig azért, mert a híres Nemzeti Munkapárt megkezdi a „nemzeti munkát,” megkezdi pedig oly képen, hogy a gyufagyártást monopolizálta, hogy így új jövedelmi forrást teremtsen az államnak.

Azzal ők nem törődnek, hogy a gyufa drágulása megint azokat sújtja legjobban, akik a terheket már úgyis alig bírják, az a söpredék — mert így hívják ők a népet — szerintük csak arra való, hogy adót fizessen, katonát adjon, dolgozzon és a dolga után ne tudjon megélni. Ez nekik, a „nemzeti munkásoknak” bliktri, ő nekik a császár az uruk és parancsolójuk, mivel pedig a császárnak új jövedelmi források kellenek, hát ők keresnek; így keresnek meg a gyufa monopolizálását, melynek az lesz az eredménye, hogy egy krajcár helyett három krajcárért veszi a szegény nép a gyufát.

A polgárok bőrére irányuló új törvényjavaslat kérdését Magyarország egyöntetűen intézi Ausztriával, a javaslat tartalma tehát bennünket igen közelről érdekel.

A rövid törvényjavaslat szerint a gyufagyártást a törvényhozás állami monopólium tárgyává tenné s egyszersmind felhatalmazná a pénzügyminisztert, hogy a gyártást egy, e célból részvénytársulati alapon létesülő megváltó vállalatnak adja ki.

E vállalat alapítókéjéhez az állam 49, magánosok 51 százalék erejéig járulnának s a társulat időtartalma 35—40 évben állapíthatnák meg, mely időtartamon a gyártás ezen vállalatnak engedtetnék át.

A vállalat váltaná meg a létező gyufagyárakat s a gyártást lehetőleg központosítaná. Hogy azonban megváltandó gyárak túlzott igényekkel fel ne léphessenek s e tekintetben politikai befolysok ne érvényesülhessenek, nem kellene szükségkép minden gyárat megváltani. A megváltott gyárak tovább is folytatnák üzemiüket, de oly magas gyártási adóval rovatnának meg, hogy gyártmányaikat a monopólium árúknál olcsóbban nem hozhatnák forgalomba. A gyártmányokat a dohánytőzsdék útján hozták forgalomba, de a kezelőség az elárusítással más kereskedőket is megbizhat. Az eladási árakat az áru minőségéhez képest a kezelőség állapítja meg s az elárusítóknak magasabb jutalékot biztosít, mint amennyit azok a dohánygyártmányok eladása után kapnak. Az átadási és eladási ár közötti különbözet darabonként 2,5 fill. ben állapítandó meg, ebből a vállalat a szállítási és csomagolási költséget levonja, a maradványt pedig az államkincstárnak beszolgáltatja. A vállalat tiszta nyereségében, az állam részvényei arányában részesül, vagyis a nyereség 49 százaléka az államot illeti. De ha a tiszta nyereség bizonyos magasságot meghalad, a többletből az állam 70 százalékos erejéig részesül.

Papi gyilkos.

Megölte a paptársát.

— jun 30.

Rómában tegnap óta egy szenzációs gyilkossági pört tárgyal a római törvényszék. Don Adorni, egy huszonnyolc éves katolikus pap a vádlott, aki egy idősebb pap barátját és jóltevőjét a legelkeltebb módon gyilkolta meg. Hogy mi készítette Don Adornit a gyilkosságra, azt még nem tudták megállapítani, de már a tegnapi első tárgyalási napon is oly sok visszataszító bűn került a napvilágra, hogy egy szerzetes tanu így kiáltott Adorni felé:

— Téged elevenen kellene elégetni!

Már 1908. szeptember első napjaiban történt, hogy a Chiesa Nouva városnegyed lakói figyelmeztették a rendőrséget, hogy egy öreg pap, Don Constanto Constantini házából rothadt hullaszag árad ki. Midőn a rendőrség a pap lakásába behatolt, egy halom matrac és vánkos alatt ott találta az öreg pap szörnyen megcsontított hulláját. Az asztalon boros palackok, cukrászsütemények, amely arra vall, hogy a gyilkosság előtt rejtett mulatságot rendeztek.

A vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkos Don Adorni fiatal pap, aki mint szerzetes jött Rómába, ahol misét olvasott, mindenféle papi funkciót végzett, egyidejűleg pedig roppant sokat futkosott asszonyok után.

A vizsgálóbíró előtt a vádlott pap azt vallotta, hogy az öreg pap erkölcstelen ajánlatot tett neki és előlötti haragjában gyilkolta meg. Később ezt a vállomását visszavonta és úgy vallott, hogy az öreg megmutatta neki takarékpénztári könyvét és annak birhatalása annyira megzavarta, hogy rá-

vetette magát és meggyilkolta. A pénzre azért volt szüksége, mert bűnös szenvedélyeire pénzt kellett szereznie.

A vizsgálat kiderítette, hogy Abornit, a Filippini-szigeti szerzetesek kitalálták és ekkor világi pap lett.

Számtalan szerelmi kalandba és botrányba elegyedett fiatal asszonyokkal, akik férjeik számára a fiatal paptól protekciót reméltek. A tegnapi tárgyaláson sorban fejére olvasták eddig kitudott bűneit.

A pap a legnagyobb eréllyel tiltakozott a vádaskodások ellen. Majd azután mégis megvallotta, hogy apró gyermekekkel folytatott bűnös viszonyt.

A gyilkos pap még aziránt is gyanuban áll, hogy egy másik gyilkosságot is elkövetett. A róma-anconai gyorsvonat egyik első osztályú kocsiában a római gyilkosság előtt egy évvel, meggyilkolva találtak egy veronai mérnököt. Több jel arra vall, hogy ezt a gyilkosságot is ez a papi ruhát viselő szörnyeteg követte el. A vizsgálat szigorúan folyik tovább az elvetemült pappal szemben.

A román csodai- ikrek halála.

Debrecen, jun. 30.

A román összenőtt ikrek, csecsemők, a kiknek két fejük, de egy törzsük volt, Debrecenben, éppen a mikor a mutogatásra Nagyváradra akarták szállítani, meghaltak.

Haláluk Debrecenben bonyodalmaikat okozott. A debreceni rendőrség Tüdös Kálmán főorvos előterjesztésére nem akarta megengedni, hogy az ikrek tovább is a piac-utcai kiállítási helyiségben maradjanak, hanem azt kívánta, hogy temessék el.

Az impresszárió azonban a holttestekkel újabb vállalkozást akart kezdeni s ezért felkereste dr. Kenézy Gyula orvostanárt, a bábaképezde igazgatóját, hogy az orvostudomány érdekében. Dr. Kenézy a csodák tetemeit a klinikára szállította, a hol felboncolták s preparálták. A halálesetről a budapesti antropológiai intézetet is értesítették, a mely a csodai-ikrek tetemeit a gyűjtemény számára megakarja szerezni. Az embertani intézet Török impresszárióval már megkezdte a tárgyalásokat.

A szerencsétlen csodai-ikrek története ez. A mikor megszülettek, az anyjuk, egy román paraszt-asszony, megőrült. Vizont az atyjuk eladta a csodagyermeket ötezer frankért a magyar impresszárióknak, a ki három hónap óta van köruton az ikrekkel. Az impresszárió még nem fizette ki egészen az apának járó összeget. A holttestükről halotti maszkot vettek. Meg fogják csinálni viaszból a másukat és azt fogják mutatgatni.

Szerkesztőség: Hajnal-utca 13.
Kiadóhivatal: Kazinczy-utca 3.

Közgazdaság.

Mai áraink helyben:

Buza	10.—10.20
Tengeri	5.70—5.80
Uj árpa	5.10—5.20
Zab	7.20—7.50

Árak korona értékben 50 kilogrammonként.

— **Telefonmizériák.** Kereskedőink körében nagy az elkeseredés a már hónapok óta tartó interurban telefonösszeköttetések lassúsága miatt. Majdnem minden napi eset, hogy órák hosszát kell várni, míg az ember egy budapesti nagy interurban összeköttetést megkap. De ebben nem a helybeli központot okolják, hanem a közbeeső szegedi állomást, amely aztán megint — talán jogosan is, — azzal védekezik, hogy a Szeged-budapesti vonal annyira túlterhelt, hogy a beszélgetéseket lebonyolítani csak a legnagyobb nehézségek folytán kereskedelmi-ipara forgalma már régen megérdemelte volna, hogy egy direct vonalat kapjon *Makó és Budapest* között, mert a mostani állapot egyszerűen *tűrhetetlen*. Nem csodáljuk telefonelőfizetőink gyakori panaszait. A nagyváradi postaigazgatóság figyelmét kell felhívunk erre a már tovább tarthatatlan állapotra.

Eladó föld.

Csanádpalotán 40 katasztrális hold föld örök áron

eladó
vagy haszonbérbe
kiadó.

Hol? Megmondja a **kiadóhivatal.**

Sok pénzt
takarít meg
ha hirdetéseit
kizárólag a
Makói
„Független Ujság”-
ban közli.

Ha ŐSZÜL a haja

o o a Lukács-féle o o
Hajregenerátort
használja.

Teljesen ártalmatlan szer, mely rövid használat után vissza adja az őszhajnak eredeti színét, fiatalkori szépségét, rugékonyságát Sem kezét, sem ruhát nem piszkít. Használati utasítás minden üvegen.

Kapható egyedül

Lukács Ferenc
Megváltó gyógyszerárában Aradi-u.

Regény.

Képek a szabadságharcból.

Irta: egy volt 48-as honvédtűsér
(13)

Két menyegző.

A jó lelkű plébános is belátott az ifju szívébe, s a sekrestyében, midőn oldala mellett foglalatoskodott, gyakran biztatta és türelmességre intette az egyre sorvadó ifjut.

A jó tanácsnak annyiban lett fogantatja, hogy nyugalmat erőszakolt magára Géza, s ez tetszett a plébánosnak, a ki különben is szerette a szorgalmas és művelt fiut, azért a szomszéd jó állomása községben most megüresedett kántortanítói állásnak elnyerhetéseért Géza érdekében, mint a vidék népszerű papja s úgy is mint kerületi esperes, egész befolyását latba vetette.

A választás sikerült. Géza nagyszótöbbséggel az ottani helyettes kántortanító ellenében megválasztott.

Addig tehát, míg az ő szép Etelkáját elszakították tőle, a sors egyéb módon és eredményesen gondoskodott róla.

Nem sokára az egész falu tele lett a hirrel, hogy Etelkát messze utról haza hozták szülei nagy betegen.

Nem lehet azt kimondani, annál kevésbbé leírni, mily kínos hatással volt ez a hír az ifju lelkületére.

Sokat gongolkodott, mi itt a teendő? Egyenesen, mint az előtt, nem akarta Etelkák küszöbét átlépni, mert elég érthető módon adták tudtára szülei, hogy elég és ne tovább. Szerénysége és önérzete nem engedték, hogy tolakodó színben tűnjék fel látogatása, s így nem maradt egyéb vigasztalása, mint a jó Istent kérni, hogy Etelka mielőbb nyerje vissza viruló egészségét.

VIII.

A hír csakugyan való volt. Etelkát haza hozták. Hogy a lelki gyötrelmek mily nyomot tudnak hagyni a testen, s azt hogy tönkre teszik, Etelkánál legjobban lehetett látni.

Ez a gyermek egy fonynyadt virág lett egy hónap alatt. Anyja midőn meglátta s az ágyba fektette, ott jajveszékelt felette és szidta önmagát gondolatában, miért is távolította el hazulról?

(Folyt. köv.)

Lapkihordók felvételnek a

MAKÓI
Független Ujság
kiadóhivatalában.

Táncztanítási felhívás.

Van szerencsém az igen tisztelt szülők b. tudomására hozni, hogy kizárólag iskolai növendékek részére a nyári szünetben

táncztanfolyamot

tartom, melyet július hó 5-én kezdek meg s mindvégig a legszigorubb illem s legnagyobb felügyelet mellett folytatok és pedig két csoportban oly képen, hogy délelőtt a kisebb, a délutáni órákban a nagyobb növendékeim nyernek oktatást egy a modern táncokban, mint az ezekkel szoros összefüggésben levő csinos testtartásban és társas érintkezésben is.

A tanítás helye Gróf Vay-utcai házamban, kizárólag e célra épült elegánsan berendezett tánctermemben. Beiratkozni lehet egész nap.

Kívánatra magán oktatást is adok, akár háznál, akár tánctermemben.

A n. é. közönség pártfogását kérve maradok

kiváló tisztelettel:
Schwartz Miksa,
okl. táncztanító.

Ügyes **ŐR** tanonczu!

felvételnek

Halász Károly

lakatos és fegyverművesnél.

MAKÓ. Szent István-tér.

Örömmel

ajánlják egymásnak az egész országban a **Lukács-féle**

„**Harmat**“ **krémet**

mert eltünteti az arcról a szeplőt, májfoltot, pattanásokat s mindennemű arctisztálanságot. Kisimítja a ráncokat, himlőhelyeket. Még korosabb egyéneknek is üde bájos, ifju arcszint; az arc, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, elragadó bájt kölcsönöz.

Ára: 1 tégely harmat krém 1 kor., harmat puder 3 színben 1 kor., harmat szappan 1 korona.

Kapható: **egyedül** a készítőnél

Lukács Ferenc

„Meváltó“ gyógyszer-tárában, **Aradi-u.**

Telefon szám 95.

Gabona magtár és üzlet bérbeadás.

Az Eötvös-utca 277. szám alatt egy **20 év óta fennálló jól bevezetett és a legjobb hirnév- nek örvendő**

gabona üzlet helyisége,

mely **8.000 métermazsa gabona** elhelyezésére és kezelésére alkalmas, azonnal **berbe** adandó.

Bővebb felvilágosítást ad fenti címen

Marosi Hermann.

Kevésbé használt **Varrógép,**

mely ipari célokra is megfelelő jutányosan

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Örök áron **eladó**

a Kossuth-utcai **ház,** 363. szám alatti

mely két részben áll s két utcára szolgál. Ezidő szerint a 48-as olvasóköri van benne.

Bármilyen üzletnek, esetleg vendéglőnek is igen alkalmas. Az épületek külön-külön is megvehetőek. Értekezhetni:

Ratkay Jánossal és Ferencsel

Sirkert-utca.

ELADÓ

egy vidéki jól berendezett, kitűnő forgalmu, dohány eladási engedéllyel bíró

Vegyes-óó kereskedés.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a „**Makói Független Ujság**“ kiadóhivatalában. Kazinczy-utca 3. sz. alatt.

Nyomdász tanoncok

 havi fizetéssel
 vétetnek fel a

Makói

Független Ujság

nyomdájában. Kazinczy-u. 3

Fontos a gazda közönségre!

Vagyok bátor a t. gazda közönség szives tudomására adni, hogy amikor már **biztos tudomása van arról, hogy hány kereszt gabonája van, el ne mulassza keresztben álló gabonáját nálam, még a behordás előtt**

tűz és villámcsapás

  ellen biztosítani,

mivel a gabona a behordásik minden elemi veszélynek kivan téve.

Minden gazda saját érdekét védi akkor, mikor keresztben levő gabonakészletét nálam biztosítja.

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére állok d. e. a zöldség piacon, d. u. pedig Hosszu-utcai lakásomon.

Megjegyzem, hogy társulat megbízásából **általán** biztosításokat is felveszek.

A t. gazdaközönség becses pártfogását kérve, tisztelettel:

Galamb János hagyma- és zöldségkereskedő, a Magyar-Francia rt. ügynöke.

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

naponként 3—5000 példányban jelenik meg.

Legalkalmasabb lap hirdetés közlésre.

Hirdetések szabott áron felvételnek a kiadóhivatalban: Hajnal-útca 13.

Telefon szám 63.